
Legeforeningen akter å nå sine mål!

FRA FORENINGEN

AARSETH HP

I skrivende stund er årets lønnsoppgjør så vidt startet. Fellesforbundet har kommet i havn med et generelt tillegg på kr 1,50 per time. Dette innebærer en lønnsvekst på ca. 2,8% for 1996, når man også tar inn ettervirkningene av 1995-oppgjøret (det såkalte overheng). Fellesforbundet organiserer arbeidstakere i private bedrifter med godinntjening. Det er allerede varslet at det er ventet betydelige tillegg i de kommende lokale forhandlinger. Den totale lønnsveksten vil derfor bli vesentlig større enn de 2,8%. Man snakker om det beste lønnsoppgjør på flere tiår.

Hotell- og restaurantarbeiderforbundet har gått i streik. De representerer en lavlønnsgruppe som ikke får anledning til en lønnsvekst ved lokale forhandlinger. Den ramme de kommer frem til, etter streiken, vil sannsynligvis være mer retningsgivende for rammene i de offentlige oppgjør.

Hvor står legene og Legeforeningen? Vi er iallfall ikke på sidelinjen. Vi har et offensivt krav, og vi er fastbestemte på å nå våre mål. Det vil være helt umulig å komme til medlemmene med noe annet. Resultatet ville i så fall bli et fullstendig sammenbrudd. Verken pasienter, leger eller arbeidsgivere er tjent med det.

De siste prognoser for de offentlige finanser antyder et overskudd på mer enn 200 000 000 000 kroner i 1996. En ørliten brøkdel av dette vil være nok til å etterkomme Legeforeningens krav om et skikkelig lønnsloft for offentlig ansatte leger. Det vil være bra for legene. For samfunnet bør det være langt viktigere at dette er helt nødvendig for å redde den offentlige helsevesen.

Tallene fra Yngre legers forenings undersøkelse om flukten fra sykehusene, offentliggjort i forrige nummer av Tidsskriftet, bør være et alvorlig varsku. Ikke bare er rekrutteringen elendig, men av de som er underspesialistutdanning velger over 20% å avslutte denne. Et stort antall overleger har de siste seks måneder valgt å slutte, og de har ikke gått til andre overlegestillinger. Det har vært hevdet at den enkleste løsning på dette problemet er å gjøre det enda vanskeligere å etablere seg i privat praksis. Dette er etter vårt syn en helt galvinkling. For det første er muligheten til en partiell flukt fra sykehuset det som får mange til fortsatt å ha sin hovedstilling der. Dessuten er det ikke grunn

til å anta at flukten av sykehusleger hovedsakelig går til privatpraksis. Vi kan dokumentere at mange velger tidligere pensjon. Antakelig velger en del yngre leger med små barn å være hjemme med barna. Når man går i vaktordninger blir utgiftene til betalt barnepass så store at det er liten eller ingen økonomisk gevinst igjen av å være i jobb. Og at ulempene ved arbeidet er store, er skikkelig belyst gjennom en langrekke reportasjer de siste månedene. Vi får også meldinger om at leger sier opp sine sykehusstillinger uten å ha annet å gå til. Noen er i ferd med å omskolere seg.

Vi slår fast at vi de siste årene har vært påtvunget et solidaritetsalternativ hvor ikke minst de offentlig ansatte legene har vært lønnstaperne. Samtidig kan politikerne skryte av at vi aldri før har hatt et så produktivt (og effektivt?) offentlig helsevesen. Arbeidsgiverne bør nå kjenne sin besøkelsestid. Årets oppgjør gir dem en unik mulighet til å gi legene et lønnsloft. Det fortjener vi!

Legeforeningen og AF har fremmet krav som begrunnes i at utdanning, kompetanse og ansvar skal være viktigste grunnlag for lønnsfastsettelse. Et slikt prinsipp vil også sikre likelønn. Dessverre har noen AF-grupper også i år valgt å surfe på likelønnsbølgen, i den forstand at de krever høyere lønn for kvinne-dominerte yrker. Dette vil, som alltid, være ensbetydende med et lavlønnsoppgjør, noe som ikke vil tjene de kvinner som har universitetsutdanning.

Legeforeningen er ikke motstander av at lavtlønte skal få et godt oppgjør. Men det kan ikke "betales" av de såkalthøytlønte akademikere i offentlig sektor, iallfall ikke hele tiden!

Det må konstateres at forutsetningene for årets oppgjør ligger vel til rette for å snu en urettferdig utvikling somensidig har rammet langtidsutdannede i offentlig sektor. Det er rekordlav prisstigning som ikke nødvendigvis gjør store generelle tillegg. Det avsluttede oppgjør i privat sektor tyder på at rammen for oppjøret blir relativt stor. Den offentlige økonomi er svært god. Vi kan derfor med rett rygg stå fast på våre krav: En betydelig heving av de offentlig ansatte legers grunnlønn.

Når dette blir lest, vil årets oppgjør nærme seg sin avslutning. Vi får ganske snart vite om vi også i år må takampmidler i bruk. I så fall er vi beredt - og det blir en helt annen kamp enn den vi tapte i 1995.

Godt oppgjør!

Hans Petter Aarseth
president

Publisert: 30. april 1996. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 26. februar 2026.